

UNIVERSITETET I BERGEN

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Arkivkode:

Saksnr.: 2018/6686

Fakultetsstyresak: **44**

Møte: 13. juni 2018

REKRUTTERINGSARBEID STUDENTER – KOMMUNIKASJONSARBEID KNYTTET TIL SAMORDNA OPPTAK 2018

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Fakultetets strategi 2016-2022 [Dypere innsikt - felles innsats - sterkere innflytelse](#)
- UU- sak 56/17 Styringsdokument for studentrekruttering
https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/mote_i_uttanningsutvalget_29_september.pdf
- Fakultetsstyresak - 15. mai 2018
https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/31_-_prioriteringer_risikovurdering.pdf

Saken gjelder

God og riktig studentrekruttering har vært en prioritering for fakultetet og universitetet som helhet de siste par årene. Våren 2017 ble det besluttet å legge til rette for et tettere samarbeid om studentrekruttering og kommunikasjon ved UiB, samt å sikre enighet om de prioriteringene som gjøres. Samarbeidet skulle ivareta både strategisk og operativt nivå. I møte i UU 29.september 2017 ble et styringsdokument for studentrekruttering vedtatt. Det har også vært dialogmøter mellom fakultetet og Studieadministrativ avdeling der overordnede prioriteringer for rekruttering til studieåret 2018/19 har vært drøftet.

I fakultetsstyre 15. mai 2018 ble risikovurdering av særskilte strategiske viktige prosesser lagt frem, der studentrekruttering ble definert som en av disse områdene. Som en oppfølging av dette presenteres denne orienteringen om rekrutteringsarbeidet ved MN-fakultetet i forbindelse med samordna opptak 2018.

Prioriteringer og nye opptakskrav

Før opptaket til studieåret 2018/19 ble det bestemt at følgende hovedlinjer skulle følges ved UiB:

- Økt innsats på rekruttering til masterstudier
- Økt innsats på rekruttering av internasjonale masterstudenter, med særlig fokus på egen-finansierte studenter fra Europa
- Videreført innsats på rekruttering av norske studenter til grunnstudier

Disse prioriteringene ble supplert med særskilte prioriteringer fra det enkelte fakultet.

Studieseksjonen og prodekan for utdanning ved MN-fakultetet prioriterte følgende fag i markedsføringsarbeidet:

1. prioritet: sivilingeniør-programmene
2. prioritet: Aktuar, matematikk, matematikk for industri og teknologi, fysikk, kjemi, geovitenskap, og klima-, atmosfære- og havfysikk.

Høsten 2017 ble disse prioriteringene implementert i en felles plan for markedsføring.

Like før jul ble det klart at regjeringen tildelte UiB 75 nye studieplasser innen IKT-fagene. Institutt for informatikk satte av 0,5 millioner kroner til rekrutteringstiltak. Arbeidet startet umiddelbart, og ble ledet av instituttleder og fakultetets kommunikasjonsrådgiver.

En faktor som påvirket rekrutteringsarbeidet var at det til opptaket 2018 som en prøveordning ble innført nye og strengere opptakskrav i matematikk til de fleste av våre grunnstudier. Opptakskravet innebærer at en søker må ha full fordypning i matematikk fra videregående skole (matematikk R1 (eller S1+S2) + matematikk R2) + full fordypning i et annet realfag. Tidligere var det kun krav om matematikk R1 (eller S1+S2) + full fordypning i et annet realfag. Fra høsten 2019 får også de resterende studieprogrammene ved fakultetet (biologi, molekylærbiologi, fiskehelse, informatikk-matematikk-økonomi) dette nye opptakskravet, slik at kravet om full fordypning i matematikk vil gjelde generelt på alle fakultetets utdanningsprogram. Sivilingeniørstudiene beholder sine spesielle opptakskrav (matematikk R1 (eller S1+S2) + R2 + fysikk 1). Hovedansvaret for informasjon om endring i opptakskrav har ligget hos departementet, fylkeskommunen og Utdanning i Bergen. Det har også blitt orientert via Samordna opptak og våre egne programsider.

Rekrutteringstiltak mot norske studenter til grunnstudier ved MN-fakultetet

De konkrete tiltakene som ble initiert i rekrutteringen til opptaket 2018 er listet opp nedenfor.

Tiltak koordinert av studieadministrativ avdeling (SA) (i tett samarbeid med fakultetet):

Åpen dag:

Alle institutt arrangerte en eller flere fagmøter på åpen dag 8. mars 2018. Utdanning i Bergen hadde det overordnede ansvaret og ansvar for promotering av åpen dag ovenfor vgs.

Skoleturné:

Studentambassadører fra UiB besøker skoler i alle fylker bortsett fra Finnmark og er også aktive på sosiale media. Skoleturnèen starter i uke 2 og er fullført i april. Opplæring av studentambassadører blir gitt av studieseksjonen.

Søkemotoroptimalisering av studieprogramsidene:

Studieprogramsidene har blitt optimalisert for å bedre treffsikkerheten i søkemotorsøk (f.eks Google).

Annonsering av prioriterte studieprogram:

Aktuar, sivilingeniør og disiplin fag ble markedsført gjennom UiBs sentrale kampanje på sosiale medier, bannerannonser og med betalte Googlesøk.

Annonsering av UiB (i hovedsak sosiale medier):

Generelle annonser om UiB som helhet, og ikke om enkelte studieprogram. Fokus på fordelene med en generalistutdanning og studentbyen Bergen.

Annonsering tilpasset fagområde:

Etter besøk på studieprogramside får man annonser tilpasset til fagområde. Ofte fra prioriterte studieprogram, men også fra studieprogram der man allerede har promoteringsmaterieell (fra tidligere år eller materiale produsert lokalt på instituttene).

Disiplinfagene:

Kommunikasjonsavdelingen produserte seks studentintervjuer på bachelornivå innen molekylærbiologi, matematikk, matematikk for industri og teknologi, geovitenskap (geologi), fysikk og kjemi. Disse ble brukt i annonsering og lagt på studieprogramsidene.

Tiltak koordinert av fakultetet og/eller instituttene:

Kommunikasjonsrådgiver:

Høsten 2016 ansatte fakultetet en egen kommunikasjonsrådgiver for blant annet å styrke rekrutteringsarbeidet. Denne ressursen har vist seg helt nødvendig for å øke oppmerksomheten og informasjonen om våre utdanninger, særlig gjelder dette i forhold til innholdsproduksjon, nyhetssaker og annonser.

Informatikk:

Informatikk-studieplassene ble markedsført gjennom kampanjer på sosiale medier: Facebook, Instagram, Snapchat og YouTube. Målgruppen var aldersgruppen 17-22 år og deres foreldre. I tillegg ble det annonsert digitalt på Schibsteds nettsted: FINN, Stavanger Aftenblad, Bergens Tidende, Fædrelandsvennen, Aftenposten og VG. Fagutvalget fikk i oppdrag å arrangere «Den store informatikkdagen» på studenthuset Kvarteret. Her fikk potensielle søkere og deres foreldre vite mer om fag og jobbmuligheter. Elevene som besøkte informatikk under Åpen dag-arrangementet ble også invitert til å komme. Inntrykket er at mange potensielle søkere har lav kunnskap om informatikk. Derfor ble det også produsert fem nye informasjonsfilmer: Informatikkfaget, forskning innen medisinsk visualisering, kvinner og informatikk, jobbmuligheter samt bioinformatikk som ble brukt i annonsering (i regi av SA) og på studieprogramsidene.

Aktuar:

Kandidatene er etterspurt av finansnæringen, men inntrykket er at kunnskapen om programmet er lav blant studentene. To filmer ble produsert av fakultetet: Student forteller om studiet og hvilke egenskaper man bør ha for å lykkes. DNBs sjefaktuar ble intervjuet om jobbinnhold og finansnæringens behov for aktuarkompetanse. Disse ble brukt i annonsering (i regi av SA) og lagt på studieprogramsidene.

Sivilingeniør:

Det ble produsert en ny film om medisinsk teknologi. Fokus på studenter i praksis på ME-maskiner ved Haukeland universitetssykehus, samt intervjuer med sykehusledelse og medisinsk teknologibedrift. Dette ble brukt i annonsering (i regi av SA) og lagt på studieprogramsidene.

Etter- og videreutdanning:

Matematisk institutt meldte inn behov for ekstra markedsføring av det erfaringsbaserte masterprogrammet i matematikk. Her ble det brukt 50 000 kroner for annonsering i Bladet utdanning, Tangenten og sosiale medier. Også skolelaben har EVU-kurs rettet mot lærere og lager læringsressurser for skoler.

Promotering av prioriterte studieprogram på rådgiversamlinger i Hordaland:

Studieseksjonen har promotert prioriterte studieprogram (holdt innlegg og stått på stand) på 3 ulike rådgiversamlinger arrangert av Utdanning i Bergen.

1. juni brev:

Alle førsteprioritetssøkere får et brev (i posten) av fakultetet med viktig informasjon om studiestart. Hvert institutt legger også ved et brev med motiverende tekst og fagspesifikk informasjon. Hensikten er å forberede de best mulig til semesterstart, motivere de til å beholde oss som førsteprioritet i SO og ved å sende brev blir også foreldre holdt orientert.

Elevbesøk ved MN-fakultetet:

Flere institutt tar imot elever også utenom Åpen dag. Dette er i hovedsak i forbindelse med ordningen [«Ka vil DU bli?»](#) som koordineres av Bergen kommune. I tillegg har Ung studierett og matematikksirkelen en rekrutteringsfunksjon og gir en mykere overgang fra vgs.

Olympiader:

Olympiadene i geofag og informatikk arrangeres av UiB og flere studenter har spesielt oppgitt OL i informatikk som en viktig årsak til at de valgte UiB (spørreundersøkelse i studiestart).

Undervisningsressurser for skoler:

Ektedata.uib.no er en nettressurs der målet er å synliggjøre fag og ressurser fra UiB i vanlige skoletimer. Vi ser at dette har rekrutteringspotensiale ved å gi «ekte» realfagstrening og motivasjon til å velge realfag. I tillegg et MN-fakultetet med matematisk institutt i spissen vertskap for ENT3R. ENT3R er et tiltak for å få flere elever til å velge realfag (ved leksehjelp/realfagstrening med studenter på MN-fakultetet).

Lokale tiltak/ innholdsproduksjon på instituttene:

Flere institutt har egne lokale rekrutteringstiltak initiert av lokale rekrutteringsutvalg og/eller fagutvalg. Dette er for eksempel ulike videoer, intervjuer og tekster. Disse blir i stor grad lagt ut på studieprogramsidene.

Overvåkning av trafikk på studieprogramsidene:

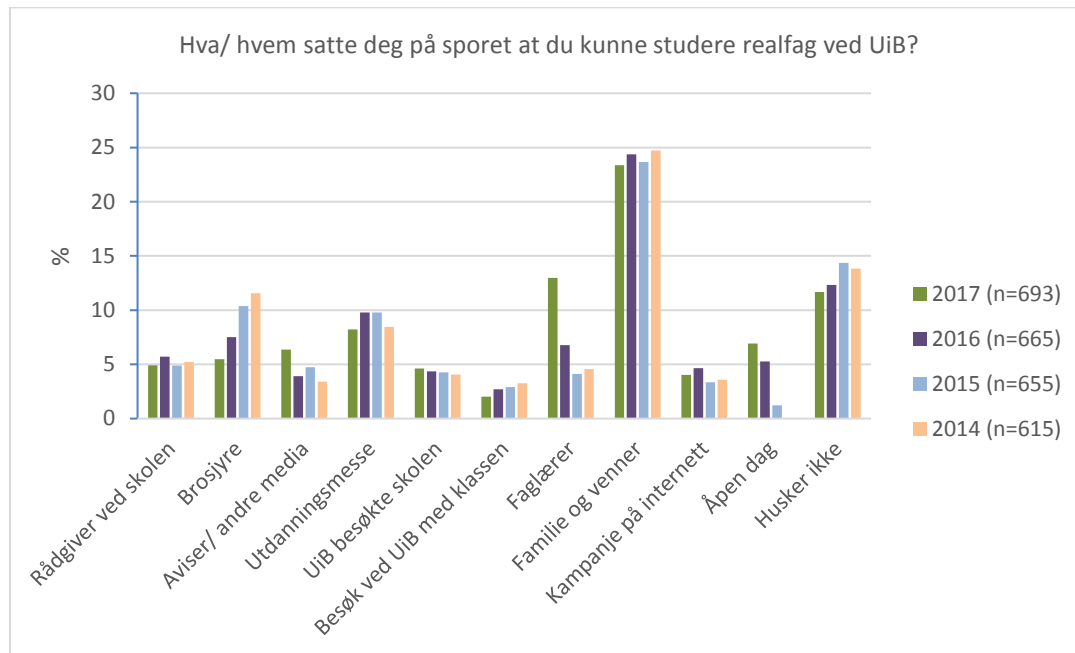
SA har satt opp sider i Google Analytics som gjør det enkelt for fakultetet å følge med på trafikken til nettsidene om studieprogram. Dette har gitt oss mye innsikt i besøksmønstre,

hvilke nettsider som sende trafikk til våre sider, fra hvilke landsdeler trafikken kommer fra og hvilke plattformer som brukes ved besøk til våre nettsider.

Studentundersøkelser i semesterstart:

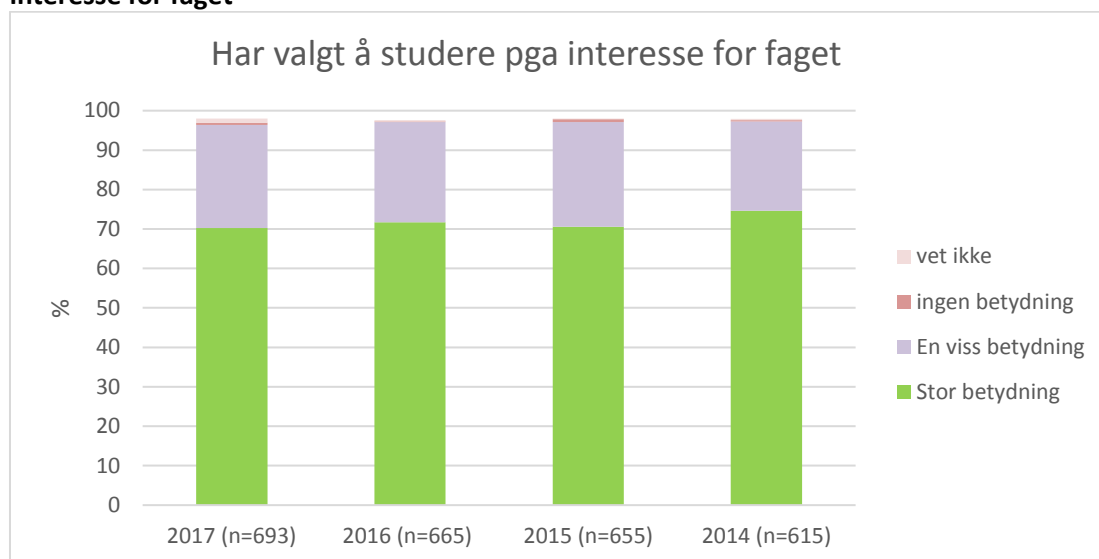
Spørreundersøkelser i semesterstart har gitt oss mye kunnskap om hvilke faktorer og kilder som er viktige for valget av utdanning for våre studenter. Dette er kunnskap som er viktig når vi skal skrive tekster til studieprogramsidene og ved annonsering og innholdsproduksjon. Noen nøkkeltall fra disse spørreundersøkelsene er summert i figurene nedenfor.

Figur 1: Oversikt over hvilke kilder som satte de nye studentene på sporet av MN-UiB i perioden 2014-2017

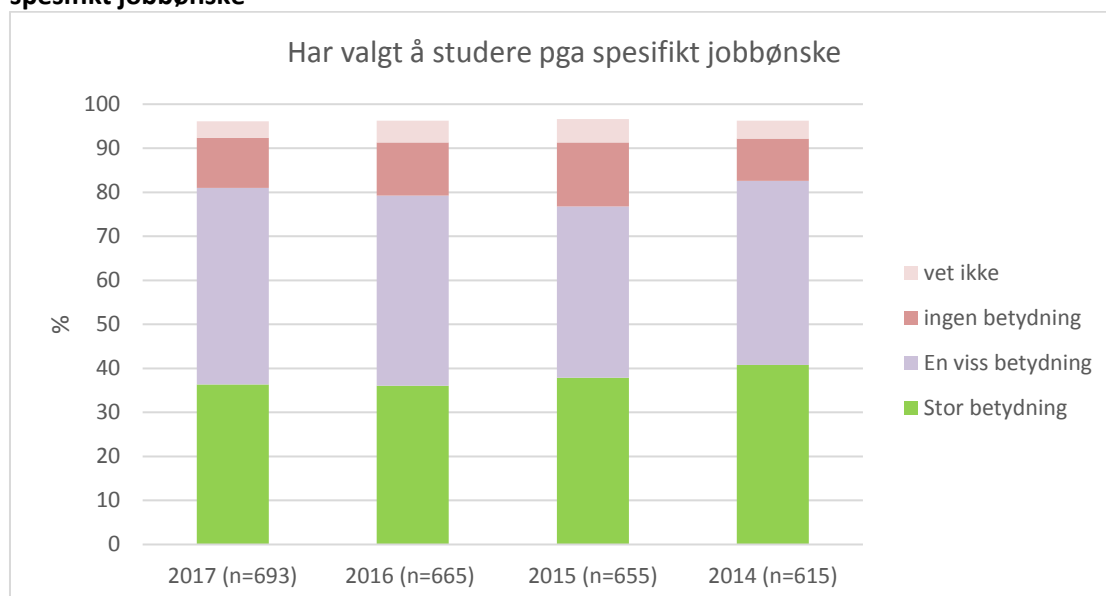

Figur 1 viser fordelingen mellom ulike kilder som våre nye studenter mener viste dem at de kunne studere realfag på UiB. Som vi ser av figur 2 og figur 3 vet vi for eksempel at interessen for faget er svært viktig og at et spesifikt jobbønske etter endt utdanning også er av betydning for søkerens valg av utdanning.

Figur 2: Fordelingen av svarprosenten på påstanden om at de har valgt å studere på grunn av interesse for faget

Figur 3: Fordelingen av svarprosenten på påstanden om at de har valgt å studere på grunn av et spesifikt jobbønske

Resultater av rekrutteringsarbeidet

På grunn av innføringen av nytt og strengere opptakskrav var det forventet nedgang i antallet søkere i år, men det er rimelig å anta at vi har langt flere søkere med R2-matematikk enn tidligere.

Aktuar-studiet opplevde massiv vekst i tallet på besøkende til studieprogram-sidene, men opplevde likevel nedgang i antall søkere. Vi er usikker på sammenhengen her men det kan være at vi har fått færre, men større grad riktige søkere enn tidligere. Ambisjonen bør likevel være å få opp søkertallene til aktuar-studiet spesielt hvis vi sammenligner søkertallene med

lignende studier i Danmark der de f.eks har 2,9 søkere pr. studie plass til «forsikringsmatematikk»

Det var god søking til sivilingeniør-programmene, der kun energi opplevde en betydelig nedgang, men det er likevel flere søkere enn plasser (1.79 søkere pr plass).

Det var også god søkning til informatikk-studiene, der kun datateknologi hadde en nedgang i antall søkere (31 færre søkere). Datateknologi var imidlertid en av de studiene som hadde størst overgang til de nye realfagskravene (krevde tidligere kun R1 eller S1+S2).

Av de prioriterte disiplin fagene var det kun matematikk for industri og teknologi som hadde en liten oppgang i søkertallene med 5 flere søkere. Geovitenskap (geologi) hadde den største nedgangen med 16 færre søkere i år sammenlignet med 2017, og fortsetter trenden med reduserte søkertall som har vært gjeldene for dette studiet siden finanskrisen.

Av de øvrige studiene som tilbys ved MN-fakultetet vil vi spesielt trekke frem nanoteknologi som hadde 15 færre søkere i år og har hatt synkende søkertall siden 2015.

Totalt ved MN-fakultetet har vi 1254 søkere i 2018 og 838 studie plasser, det betyr 1,5 søkere per studie plass (1.84 søkere per studie plass i 2017). Dette er en nedgang på 9% sammenlignet med 2017. Den største nedgangen er det på årsstudium i naturvitenskap med 45 færre søkere. Dette er et studie med særlig lav studiepoengproduksjon og hvis vi ser vekk fra årsstudium er nedgangen på ca 7%.

En naturlig institusjon å sammenligne oss med er MN-fakultetet ved UiO. MN-UiO er imidlertid litt ulikt organisert sammenlignet med MN-UiB. Ved UiO er farmasi og en del informatikkstudieprogram tilknyttet MN-UiO mens tilsvarende studieprogram er tilknyttet Det medisinske fakultet eller Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved UiB. Vi har derfor i denne sammenligningen utelatt søkertallene til informatikk og farmasi. Tabell 1 gir en oversikt over forskjellene mellom MN-UiB og MN-UiO. MN-UiO har en nedgang på 13,1%, sammenlignet med en nedgang på 9,6% ved MN-UiB. Hvis vi imidlertid kun ser på studier som har innført strengere realfagskrav er nedgangen ved MN-UiO og MN-UiB forholdsvis like på 14,9% (UiB) og 15,9% (UiO). Dermed ser det ut til at MN-UiB har hatt mindre tap av 1. prioritert søkere enn MN-UiO i rekrutteringssesongen 2018.

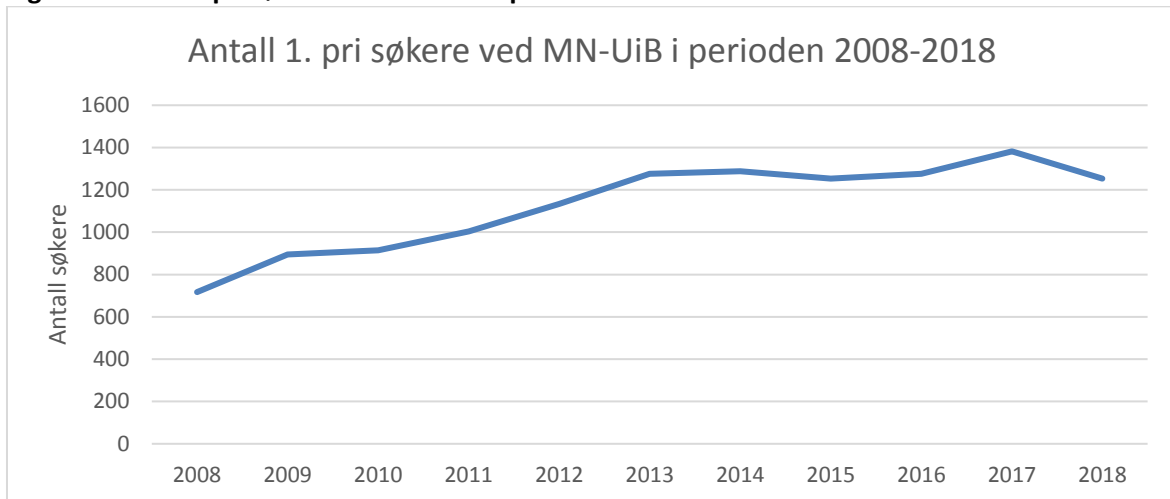
Tabell 1: Oversikt over endring i % mellom 1. pri søkere ved MN-UiB og MN-UiO

	UiB 2017 vs. 2018	UiO* 2017 vs. 2018
Prosentvisendring i antall 1. pri søkere	- 9,6%	-13,1%
Prosentvisendring i antall 1. pri søkere unntatt årsstudium	-6,5%	-10%
Prosentvisendring i antall 1. pri søkere til studier med endret opptakskrav (R2 matematikk)	-14,9%	-15,9%

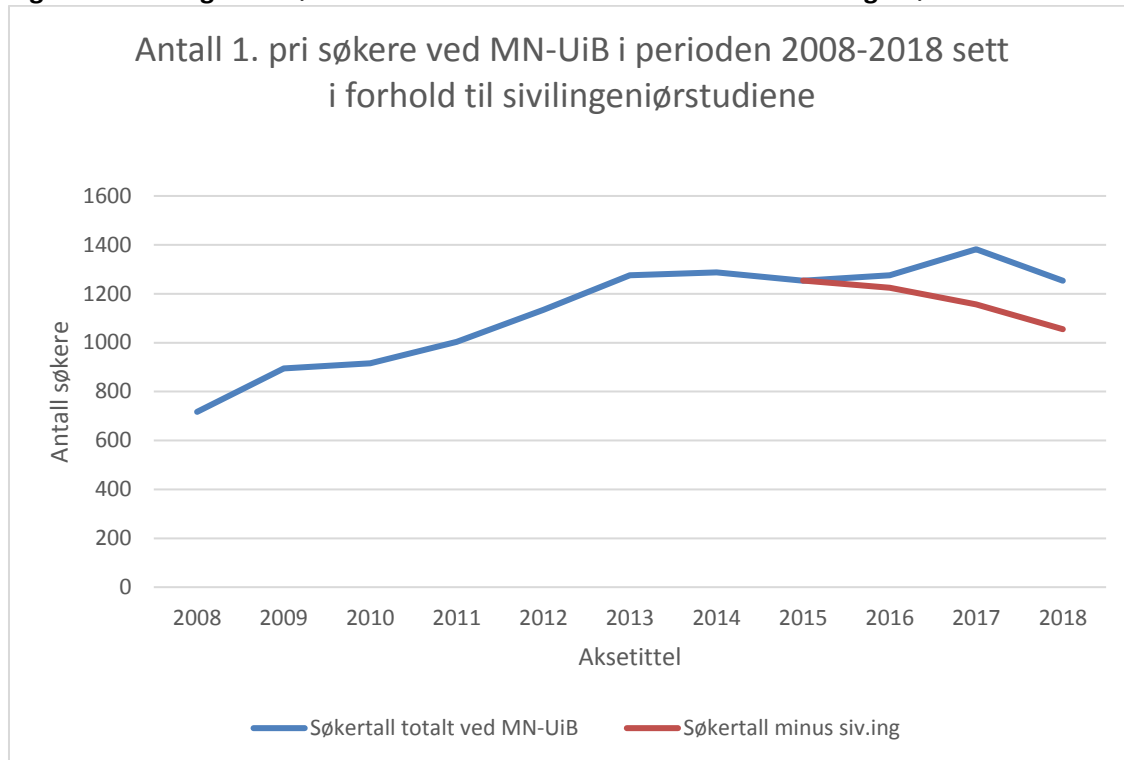
*Søkertallene til informatikk (UiB og UiO) og farmasi (UiO) er utelatt her på grunn av ulik organisering.

De totale søkertallene for 1. prioritetsøkere til MN-UiB har hatt en gradvis økning de siste årene. Denne økningen er ikke unik for MN-UiB og vi finner lignende kurver for sammenlignbare institusjoner. Figur 4 viser utviklingen av de totale søkertallene til MN-UiB siden 2008.

Figur 4: Antall 1. pri søkere ved MN-UiB i perioden 2008-2018

Figur 5 viser utviklingen av søkertallene til våre andre studieprogram etter at sivilingeniørstudiene ble introdusert. Kurven her viser at økningen i søkertall til våre studier i stor grad ligger til sivilingeniørstudiene og at vi samlet sett har synkende søkning til våre andre studieprogram. Dette reiser spørsmålet om vi tiltrekker søkere til sivilingeniørstudiene våre som hadde valgt realfag i Bergen uansett. Dette bør undersøkes nærmere, blant annet ved å se på hvilke studieprogram søkerne til sivilingeniørprogrammene hadde som andre- og tredjeprioritet i samordna opptak, og hvor stor andel av studentene som rekrutteres fra utenfor vestlandsregionen.

Figur 5: Utviklingen av søkertallene ved MN-UiB sett i forhold til sivilingeniørstudiene

DEKANENS KOMMENTARER

Økte krav til forkunnskaper, størrelse på gjennomsnittlige fødselskull og stor konkurranse fra andre utdanningsinstitusjoner i inn- og utland – gjør at vi må tenke langsiktig i omdømmebygging og markedsføring. Vi må videreutvikle innholdsproduksjon og generell synliggjøring av studietilbudet. Et økende antall studenter oppgir at de finner oss på sosiale medier, men vi har i dag så langt ikke satt av budsjettmidler på fakultetsnivå til å målrettet rekrutteringsarbeid.

Den største enkeltfaktoren som de nye studentene oppgir som årsaken til at de valgte MN-UiB er anbefalinger fra familie og venner (se figur 1). Det er derfor viktig å satse ressurser inn mot reduksjon av frafall og økt gjennomføring og trivsel ved MN-UiB. Omdømmebygging og anbefalinger fra våre alumner er en særdeles viktig rekrutteringskilde.

I 2017 ble det opprettet en arbeidsgruppe for økt rekruttering til bachelorprogram i realfag etter vedtak fra studiestyre. Den endelige rapporten er ventet levert sommeren 2018. Denne rapporten vil inneholde forslag til tiltak og en lokal handlingsplan for rekruttering ved MN-fakultetet. Oppfølgingen av denne blir viktig for det videre rekrutteringsarbeidet.

Det vil fremover være behov for økt koordinering av UiBs etter- og videreutdanning mellom institutter, fakultet, UiB videre og SA. Når det gjelder rekrutteringsarbeidet til master, er dette i dag primært konsentrert om våre egne bachelorstudenter. Selv om MN-fakultetet pr i dag fyller rammene våre, vil det være en viktig satsning fremover å rekruttere mer systematisk også til masterprogrammene ved fakultetet.

VEDTAK

Fakultetsstyret tar orienteringen om rekrutteringsarbeid studenter – kommunikasjonsarbeid knyttet til samordna opptak 2018 til orientering.

04. juni INC/THKA/ASL

Helge K. Dahle
dekan